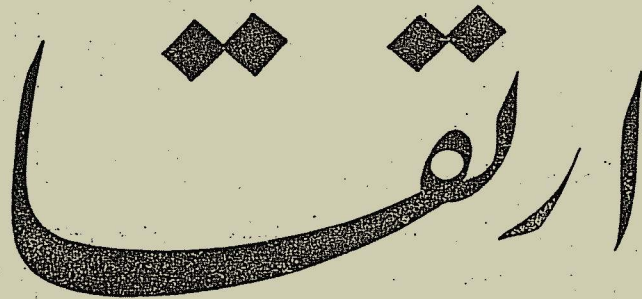

عدد: ۵۱ - ۹۹ (ایکینجی سنه) ۲۵ شوال ۱۳۱۸ جمعه ۲ شباط ۱۳۱۶ ۱۵ شباط ۱۹۰۱ (ایکینجی جلد)

عدد: ۵۱ - ۹۹ (ایکینجی سنه) ۲۵ شوال ۱۳۱۸ جمعه ۲ شباط ۱۳۱۶ ۱۵ شباط ۱۹۰۱ (ایکینجی جلد)

جمعه

(ارتقا) نك استانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آبوله سی ۳۲
غروشدرد. پوسته پولی مقبولدر.
صالحی بالجله ارباب قلمه آچیقدر. هر الی قلم
طوتان یازده بیلیر. مرکزی باب عالی
جاده سنده «معلومات» اداره خانه سیدر.

ادیات. فنون عسکریه و بحریه،
وناریع و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعه و اکلیجی فقراندن
باحث مصور جریده در. هر نوع خصوصیات
ایچون غزیه نك مدیری طاهر بکه، اجعت اولنور

Journal illustré IRTIKA

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

نسخه سی: ۲۰ پاره یه در

شمعدیلک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی: ۲۰ پاره یه در

مقاله مخصوصه

کائناده اعظميت غير متناهيه ايله ،
غيريت غيرمتناهيه بيله اضافي ، نسي ،
ييلردر . بوندن مقصد شودر : بعضاً بر
اعظم نامتناهي ، بر اصغر نامتناهي يرينه قائم
اولديني کي ، بالعکس ، بر اصغر نامتناهي ده ،
ايچانه کوره ، بر اعظم نامتناهي يرينه کچر .
فقط ، شوني اخطاره لزوم کوريرزکه ،
بوراده کي اعظميت و اصغریت لايتناهيه
تعبيرلری (فن فلسفه) نقطه نظرندن تصور
اولونان تعبيراتدن معدود اولمايوب ، علوم
رياضيهده قوللانيلان ايکي لفظدن ، و آنلرک
مدلولندن عبارت در . چونکه ، فلسفهده
استعمال ايديلن بو لفظلرک فرنکجه مترا -
دفلری :

Infiniment petit, Infiniment grand,
اولوب حال بوک ، علوم رياضيهده بونلره
تقابل ايدن کلملر :
Indefiniment petit, Indefiniment grand,
در .

ايسته ، بز بوراده بوصوک ايکي کلمه
دلالت اينديکي معاني بي شرح و ايضاح
ایتمک ، و بو اداغمزی برايکي مثاله اثبات
قلقلی بيان ايله مک فکر نده ز .

اول امرده ، مقصدمزی . عوام ناسک
آکلاييله جيکي مثاللره توضيح ايتدکن
صوکره ، جهت فنيه سنه نقل مرام ايتيمي
مناسب عد ايتدک :

مثلاً ، يالکز اوج غروشه مالک بر آدم
ايچون قرق پاره يي فدا ايتمک ايجه مشکل
برکيفيت در . چونکه ، اوج غروشه نظراً
قرق پاره ، اوراق برشی اولمايوب ، صاحبک
نظر نده اهميتلجه بر مبلغ در . فقط ، يوز ميلیون
ليرايه مالک بر صاحب يسارک - شوچسيم
ثروت و يسارانه نسبتله - بر غروش فدا
ايتمه سي هيچ حکمنده در ،

واقعا ، بر غروش ، مادامکه ، موجو -
ددر ؛ هيچ بر زمانده يوق اولماز . فقط ، يوز
میلیون ليرايه نسبة اصغر نامتناهي عد ايديله
بيليرکه ، بوده هيچ منزله سنه تقرب ايتمش
اولور .

حکمت طبعيه مباحثندن اولان (آثار
شعريه) دن بشت اولونورسه ، برکيلومتره ،
اعظم نامتناهي عد اولنه بيلديکي حالده ، بزم
کونش ايله ارضمزينينده کي بعد و مسافه ،
برقع بجه چيکانهجه ، برکيلومتره مک بعدک
اصغر نامتناهي فرض ايدله سنده بآس يوقدر .
کذلك ، ضياعي ، ارضمزه بش سنده
واصل اولان برکونش ايله ارضمزينينده کي
بعد و مسافه به نظراً ، بزم کونشک - که ،
ضياعي بزه ۸۰۳۵ سکز دقيقه ، اوتوز بش
نيسهده واصل اولور . ارضمزه اولان
نفسه سي ، اصغر نامتناهي زاده سنه تنزل ايدز !

بر مثال عادی ايله دهها توضیح مرام
ایده لم :

طقسان سنيه نسبتله بر ساعتک نه دکری
اولا بيلير ؟ فقط ، طوب صداسيله تعين
مسافه ايديليرکن ، بر ساعت دکل ، حتی بر
ثانيه مک بيله بويوک بر قيمت يرينه کچه جيکي
شه سزدر . چونکه ، بر ثانيهده صدانک
سرعتی ۳۳۰ متره قدردر .

في الواقع ، سويليه کليدکيز شوماده لرك
هر بری اوزون اوزادی شرح و تفصيله
محتاج در ، لکن ، شو اجمالدرده بر فکر
مخصوص آلته بيلير اميدنده يز .

ايسته ، شومقاله جيکمز دن آکلاشيلورکه ،
دنيساده ، حتی بوتون کائناده ، اک بويوک
عد ايديلن بر شيثک ، صره سنه کوره ، اک
کوچوک ، حتی خررده ييني دينيله بيله جيک
قدر اصغر اعتبار اولونمسه ، و اک کوچوک
نظريه باقيلان بر شيثک ده بعضاً اعظم نامتناهي
زاده سنه ارتقاسنه مجبوريت حاصل اولور .

حال بويله ايکن ، بشریت نه غريب در !
بوکي شيلری انسان محاکات عقليه سيله
بولوب اکلارده ينه اوراق تفک شيلردن
واژ کچمک ، اک اهميتسز برشي فدا ايتمک
ايشنه کيز . في الحقیقه ده ، انسان بويله اولمق
لازم کليور . زيرا ، يوز ميلیون ليرا ديد -
يکمز ، آنک ياننده اصغر نامتناهي فرض
و تصور ايديلن برر غروشلردن ، حتی برر
پاره لردن ترک و تشکل ايتمشدر ! غروشله ،
پاره لره اهميت و برلمديکي کي ، ميلیونلرده
الده ايديله مز . چونکه ، تشکلي عديم الا -
مکان در موجودات عوالم ايچونده ايش بويله
دکليدرياز جواهر فرديه به ، و آنلردن مرکب
اجزای فرديه به اهميت و برمه يلم . باقالم نه
اولور ؟

نه اولاجق ؟ کائناده هيچ بر جسمک ،
هيچ بر کتله مک وجودی ، وجودی دکل ،
وجهد بولمسی بيله تصور قابل اولامز !
ايسته بشریت بوکي تضادلر ايچنده
يووارلنوب کيديور !

صبری

کوی خاطراتی

— ۹ —

پیکار باشی صحبتی

جمعه ؛ کویليرجه بر يوم شطارت ،
استراحت . اوکون غنال واولادک وکوی
قداشلرينک صحبتی ايله کچه جيک ، هم جوار

کویلرده کي تعلقات زیارت ايديله جيک ، بو
صورتله بر هفتلق يورغوناق تسکين ايديله -
جيکدي .

اوکون هرکوی اوينک اوجاغی يانار ،
باهجسي توتر ، اوجاق باشلری مسعودعائله لر
ايله چوره نير [۱] ، تارخانه چورباسنک بوی
اشتها آمیزی اطرافه انتشار ايدر ، بر مسرتکه
فوق مایتصور .

کوچک کویک اوصباحکی مناظر طبعيه -
سی اوزاق بر موقعدن مشاهده ايدلمکله
اوبخيارعائله لرك کرانه های سعادتق اکلاشيلير ،
آنلره وقت کچيرمک ايله فطرتايجبول اولدقاری
حصائل برکريده انسانيتلری بيدار اولور ،
ايسته اوزمان کویلير حقهده ايديلان مداح
حقيله تقدير اولنور .

ياز وقیش اوجاق باشی صحبتلری بر
دوامدر . اوکونک صباحی هرکویلی آشیانه
سعادتمند ، هر چوجق آناسنک باباسنک
آغوش نوازشنده اولديني ايچون ياز صباحلری
قوزلرک مله يشلردن بشقه بر صدا ايشيدلر ،
قيشک ايسه کوی صمت و سکونت ايچنده
کوريلور ؛ بو حال اويلن وقته قدر دوام ،
اويلنه يقين بروقتهده هرکس کلبه سنده سوکون
ايدر ؛ اويلندن صکره عمومی بر حجت اقسامه
قدر امتدار ايدر .

شايد ياز ايسه اوکون کویک عمومی
ميدانلغنده طوبيلانيلير . اطراف کویلردن
کلنلرده بو صحنه اشتراک ايدر . اختيارلر ،
اختيارلر ايله ، کنجلر کنجلر ايله طاقم طاقم
حلقه مصاحبات تشکيل اولنور ، حاللرینه
جدا غبطه ايتامک قابل اوليان بو کوزل
انسانلر اقران و امثاللريله قونوشه رق وقت
کچيرلر .

اکر اوکون کوی غلبه مک ايسه موافق ذوق
و ادب اوپونلر ، اکنجلر ترتيب اولنور .
پک بيوک هديه لر ميدانه قونور ، قزانلر
بومناسبتله تطيب ايديلور ، اقسامه قدر بو -
صورتله اکله نيلير .

قيشکده کوی اوطله لرنده طوبيلانيلير ،
ضياقتلر ترتيب اولنور ، نخودلر قاويلير ،
مصرلر باطلاتيلير ، طاووقلر قيزارتيلير ،
نهلر .. نهلر ..

کوی سياحت صوک بهارک اک روح نواز
زمانه تصادف ايتمشدی . هوا اودرجه مساعد
ايدیکه دوام ايدن لطافت طبعيه عادتاً يازدن
بر نمونه ایدی . هوانک اراصره اينديکي
جلولر اک زياده کائناتک مدار زینتی اولان
اشجار کوناکونک رلوتی ازاله يه سبب اوليور ،
آنلرک صفای جاودانيليرنی مختل قيليور ،
اکثریتله کيجه لين وزان اولان روزکارک
[۱] (چوره مک) احاطه ايتمک ، اطرافه
دیزلمک .

شدت هبونه تاب آور مقاومت اوله میان
ياپراقلر دوکولور ، زواللی آغاچلر عريان
وپريشان بر حالده قاليورلردی .

لطافت هوانک قلوب بشری فرخناک
قيلديني اوجمه کونی کویک مسافری کثر -
تليدی . هرکوی اوی مسافره ملو اولديني
ايچون عموم کویمز خلقنک صاف يورکلرنده
برائر ممنونيت ، کويده ايسه انلرک ولوله
مسرتی پران اوليوردي .

ايختيارلردن بريسنک وقوعبولان دعوتنه
مبنی عموجه زاده مک ايله اوصباح کوی قومشود -
مركز مسافری ايدک . هوانک پک اوقدر
سرین اولماسی حسييله اوجاق حدندن فضله
اوله رق ياقلماش ، بزده اوجاغک اطرافه
دیزلماشدک . قوجه اختيار وعائله سی مسرت ،
ممنونيتلردن ني نه صورتله اعزاز ایده جيکلرینی
شاشير يورلردی .

اختيار عموجه چيوغنی صاووره رق
کچمش خاطره لری يوقلايور ، اسکی آدملرک
ضیاع ايديلری قاب ناله کارینی داغدار تلف
قيلور ، حياتی کلوب کچيجی قوجه بر نهره
تشبيه ايديلور ، بو قدر يیل [۲] صکره
بزمده بويله آکيله جقمزی [۳] سويليه رک
دلخون اوليور ، بتون حزنلری تازه لرجه سنه
هپ اسکی ماجرالری آچيور ، بيوک بابامدن
ويدرمدن بحث ايدرکن کوزلرم طولور ايدی -
کویک شامتی وقتک تقریبی ، بومسرته
اشتراکمزى بيلديرييوردي که برمدت صکره
آنره ملاقی اولمشدق .

اطراف کویلردن کلانی زوارک چوقلغنه
مبنی کویک کنجاری طرفندن براويون ترتیبی
تصميم ايديله رک پیکار باشی موقعی مناسب
کورولدی .

بوسفر ترتیب اولنه جق اولان اوپون
« جبريد » تعبير اولنور اوپون ایدی . جريد
اوپونه وقوفم اولديني ايچون اوپون حقهده براز
ايضاحات و برمه دن کچمه جيک :

« جريد » کنجلرک قوت خصوصنده
بربرلرینی نه درجه تفوق ايتدکلرینی مواجهه
ناسده تجزیه صنده ترتیب اولنور برنوع
ميدان مسابقه در .

کویلير - نهايت درجه مراق ايتملری
نتيجه سی اوله رق - بو اويونده صوک درجه
اثر ترقی کوسترمکده درلر . جريدی سائر
اوپونلره اوقدر ترجيح ايدرلرکه ديکبر بر
برکويدن کنديسنه رفيقه حيات طلبنده بولنان
برکنجک اک اول جريد ايله قوت يازو
وجسارتی تدقيق اولنور ، حيات خصوصيه -
سنه احوال معاشرتته واقف اولمق جهتی
ايکنجی زادهده قایلر .

[۲] (يیل) سنه مک مترادفی : بو قدر سنه
صکره ديمکدر .

[۳] (آکقی) خاطره کتيرمک ، تخطیر ،
ياد ايتمک : اوکونلری آکيورميسک ؟ (قوت)

جريد اويونك صورت وقوى :
«جريد» برحق متروا ووزونلغده او قلاوه
قاليلغده مدور دينك دركه اويونده صاغال
ايه نصفدن طوتيلور ، آيله جنى زمان صا-
وورده زق آتيلير .

ايكى كنج اسب سوار اوله رق ميدانه
چيقار . يان يانه بولان بوايكي آتلي به قارشيلرنده
بولان ، اشارت مخصوصه وضع ايدلش اولان
موقع ارايه ايديلير . كنجلر اتلرني صوك
سرعتله سوررلر ، اتلر اوسرعتله قوشمقدلر
ايكن كنجلرده اللرنده طوتدقلى اوقى هشان
مخلنه طوغرى آتارلر . اوقى موقع معينه
اولا كيم ايصال ايدر ايسه او كنجك قوتى
تظاهر ايدر والقيشله اليق اولور .

ايكى كنج آتلي اوله رق ميدانه چيقدى .
بيكارباشدن باشلامق اوزره اووه نك كوزل
بر موقعه اشارت وضع ايدلدى . بو ايكي
كنجندن هانكيسى اوقى اولاه اشارت مخلنه
يتشديررسه اوبايكيته كچن هدراللك (حضر-
الياس) يادكارندن برجفت طوقلى [۴] اهداسى
قرارلاشديرلدي ، اويونه مباشرت اولدى .
بو اويونى همشهريلم درجه سنده سو-
ديكم ايچون اشارت موقعنده بولغنى لك اول
بن ارزو ايتشدم . بولديغيمز موقع ايله بيكار
باشى اراسنده كى مسافه يك اوقدر ايراق [۵]
اولديغندن كنجلر كحركت ايدوب ايتدكلارى
كوريلوردي .

كنجلك ايكيى بردن آتلى سور-
مشلردى . ييلديرم سرعتنده قوشان حيوانلر
توزى دومانه قاتيلور ، اونظره تماشا كرانى نتيجه
منتظر براقيورايدي . نهايت اسب سواراندى
بريسنك كهيلانى شاهين مثالى اوجارجه سنه
قوشه رق ديكرى آرقده برافش ، آتيلان
اوقده اشارتى تجاوز ايتش ، حيزله اتملسندن
متولد عكس صدا سامعه مزى بيله تهيز
ايتش ، دليقانلنك قوت ومهارتى تين ايدرك
هديه به كسب استحقاق ايتشدى .

برچاريك ساعت امتداد ايدن اويون ختام
بولونجه هر كس كومه تشكيل ايدرك اودا
واقاربيله مصاحبه به قويلدى .

اوكون اطراف كويلردن بزه مسافر
كلش . اوصباح اختيار قومشومك مدعوى
اولديغمن مسافرلرمزدن خبرم اولديغنى كى
مسافرلرمزى مخصوص اوله رق بندن خبردار
ايتامشلر . وقتا كه عموجه م ، بن ، سليمان ،
كوى امامى اختيارلردن برايكى كشى اوتور-
يور ؟ دره دن تيه دن قونوشور ايدك .
بواننده بزم محترم مسافرلرده خلقه مصاحبه
داخل اولديلر . انلرك ميساننده بولمقلغم

[۴] (طوقلى) هنوز بر ياشنده بولان
ازلك قوزو .

[۵] (ايراق) اوزاق ، بيمه ، دور : بندا
بورادن ايراقدر ، (ق . ت)

انكلكره قرالچه سى حشمتلو الكساندر احضر تلى

بروفسور قومرولر وسائر مختلف
الجنس بالى وحيوانلر اوزرنده تجربه لاجرا
ايتشلردر . شيقاغو سكه سندن طقسان ايكي
ياشنده براختيار قرق بش سندن برى كونده
خيلي مقدار طوز استعمال ايتك اعتيادنده
بولديغنى وبوعادى سايه سنده بوقدر اوزون
مدت ياشامقده بولديغنى بيان ايلمشدر .
مقوم طوزك طوزلاشم ات وسائرده
اولديغنى كى وجود انساننك محافظه حياتنه
مدار اولديغنى اعتقادنده بولشور .
طوزك ماهيت حياتنجشاسى امر بقا غرته
لوى طرفندن اعلان اولنسى اوزرينه امر بقاده
طوز ايله يكي برصورت تداوى موده حكمنه
كيرمشدر .

انكلكره ارباب فنونندن (سير روبرت
بول) ميلاد عيسى كوننده لوندردده خاصه
چو جقاره مخصوص برقونفرانس وبره پرك
كره شمك كيتدكه تقلص ايتكده اولديغنى يعنى
چكيلوب بوزولديكى هر كسكلا كلايه بيله جكي
شومثال ايله تعريف ايدوب ديمشدر كه :
«مثلا بردمير پارچه سنى قيب قرمىزى برحال
كسب ايدنجيه قدر تسخين ايتدكدن صكره
صوغودينى زمان تقلص ايتديكى مشاهده
اولنور . بوعملياتى تكرار تكرار اجرا ايتد-
يكمزده دمير پارچه سنك كوچولوب نهايت
برشى قالمديغنى كوروروز . ايشته بى ايصيتمقده
اولان كوتش ايچون دخى طبقي بو حال واقع
اولمقده در . كره مذ كوره تدريجاً كوچو-
لكده اولديغنى كى حرارتى دخى سندن
سنيه آزالمقده در . فقط بويانا تمز اوزرينه
انسانلر شميدن بيهوده يره قورقووتلاسه
دوشمه ملي درلر . چونكه كره شمك تقلص
ايتمى انجق كونده بر بارماق يا خودهر يكرى

مسافرلرمزك استغرايى موجب اولور . دقت
ايديورم كه كوزلرني كوزمندن آرميورلر .
بكنز تديكه بكنزه تيرلر ، اميد ايتدكه ايدرلر ،
عاقبت عسكر اغالرينك اوغلى اولديغنى
كسديرلر ، قرداشى اوغلى اولوب اولديغنى
عموجه مذن صورارلر . عموجه مده طيانه مز-
حستجقلىنك بر كذار عمرى اولديغنى سو-
يله نجه در حال بيونمه صارلديلر . يكرى
سنه لك غيوبونك عشقنه مود تكارانه برر
مصافحه ايتدك . آنلرده وهله راز محظوظيت
كورلدى . اشتياق آميزانه قاوشمه مزك
نمونيتى دوام ايتدكه سرتزدن اغلايوردق .
كون باتيور ، مسافرلرده كويلرينه
دعوت ايديلورلردى . اوكون كنديلرينه
برابر كيتمكلكى ، بر قاج كون مسافرلرى
اولمى ارزو ايتديلر . برايكى كون صكره
ارزولرينه مع المنونيه موافقت ايدم جكمى
سويله رك انلرى سلامتله دك . بيكار باشى
صحتي ده آرتق بزم ايچون مبدأ الفت اولدى .

طلعت حجابى

عادى مطبخ طوزينك طول عمر ايچون
حقيقى اكسير حيات اولديغنه دائر امر بقاده
واقع شيقاغو شهرى دارالفنوى معلملردن
بروفسور (ليب) ايله دوقتور (لينل) ك
كشغلى فوق العاده جاب نظراهميت ايتشدر .
مومى اليه مانك قولنجه طوز قلبك حر-
كت طبيعيسى محافظه ايتدكدن بشقه نبض
معطل اولدقن صكره ضربان قلبى تكرار
محافظه ايدم بيلور برخاصه بى حائدر .

سنده برميل راده سنده در . بو حسابجه
(۴۰۰۰۰۰) قرق بيك بيك سنده (۲۰۰۰۰) ايكي
بيك ميل راده سنده كوچوله مكدر . تعمير ديكرله
كره مذ كورده نك بوكونى قطرى ۸۶۰۰۰۰۰
ميل اولديغنه نظراً ۴۰۰۰۰۰۰ سنه طرفنده
قطرى ۸۵۸۰۰۰۰ ميله تنزل ايدم جكدر .
ديك اوليوركه يقين بر مستقبله كونشك
حرارتى وخيم برصورتده تنزل ايدم جكدر .
ديو تلاتى ومراق ايتكه هيچ محل يوقدر .
كونشك حرارتى هنوز عصر لرحه انسانلرى
تسخين ايتكه كفائيت ايدم جكدر .

بوندى سده اول انكلكره نك (هولى
هد) شهرى سكه سندن (مستر جوزف نايث)
ماكنه لرى تحريك ايتك اوزره هوانك
قوتندن استفاده اوله بيله جكي فكرىني كشف
ايتش وتجربه ايچون برمودل وجوده كتر-
مشدر كه بومودل شايان حيرت درجه ده ايشله-
مشدر موجد مومى اليه اختراعنى برطاق مشهور
ماكنه اوسته لرينه كوستر مشدر . بونلر
فوق العاده تقدير ايدم رك قوه محرکه مقامنده
بوندى بويله هوا قوتى استعمال اوله جفى
سويلمشلردر . بوكشف سايه سنده قوه محرکه
مقامنده ارتق كوردن صرف نظر اوله جفى
بويوزدن فوق العاده بر تصرف حاصل اوله-
جفى ، وايورلرده ارتق كور وكورلك بولند-
رليه جفى . ادعا اولشور . انكلكره بحريه
نظارتى موجد مومى اليه ايله تجارته كيرشمشدر
اكر بو اختراع حقنده كى روايت صحيح ايسه
حقيقه امور بحريه ده بيوك تجددات وتحولات
وجوده كله جكدر . (مستر جوزف نايث)
يكرى بش ياشنده بر دليقانى اولوب سنده لرحه
الكلكرىق وبحريه ماكنيسكى كى ختملرده
بولمشدر .

بارنومك ميلونلرى

بارنوم اوروپاده امر بقاده مثل حكمنه كيرمش
براسمدر ، بوذاتك حياتى قدر وقايع غريبه ايله مالى
برحيانه دهايك آرتصاد اوله بيلمك اختالى
در . بوكون ميلونز ، يارين بش پاره سز اوپركون
دهايشقه برقاقتده اوله رق اسرار ايام يلين بارنومك
كلياتى كندى النندن چيقان برقله تعقيب ايتك ارزو-
سنده بولميه قى كيمسه يوقدر صانيز . اسلوب بياني
قارئين عثمانجه لطافت وسادكى ايله معروف اولان
نورى شيدا بك طرفندن ترجمه وتقل ايدلش اولمى
كتابه بشقه بر صريت بخش ايتشد

۲ غروش فيات ايله ۱۰ لومات مطبعه سنده موقع
ايتده به وضع ايدلشدر .